

ประเพณีขึ้นโขนชิงธง"คลองหัววัง-พื้งตัก" เมืองชุมพร

นำเสนอเมื่อ : 18 ก.ย. 2552

วันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ 'พ่อหลวงของเรา'

เมืองชุมพร มีลักษณะภูมิประเทศที่ตั้งอยู่ในที่ลุ่ม โดยมีภูเขาสูงทางทิศตะวันตกซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำที่ไหลผ่านมายังเมืองชุมพร โดยมีแม่น้ำสายหลักคือแม่น้ำท่าตะเภา ซึ่งรับน้ำในพื้นที่อำเภอท่าแซะ และอำเภอบางสะพานบางส่วน ไหลลงสู่ทะเลที่ปากน้ำชุมพร และอีกสายหนึ่งคือแม่น้ำชุมพรซึ่งมีแหล่งต้นน้ำอยู่ในบริเวณเขตป่าเขา รอยต่อระหว่างจังหวัดชุมพรและจังหวัดระนองไหลผ่านมายังเขตชุมชนในเมือง และไหลออกสู่ทะเลที่อ่าวทุ่งคา ตั้งแต่อดีตกาลมาจังหวัดชุมพรจะประสบปัญหาอุทกภัยเป็นประจำทุกปี และปีหนึ่งอาจเกิดขึ้นหลายครั้งสร้างความเสียหายแก่ทรัพย์สินและความเดือดร้อนให้กับประชาชนมาตลอด

วันที่ 4 พฤศจิกายน 2532 ได้เกิดมหาอุทกภัย ได้ผู้เฒ่าแก่ และเกิดอุทกภัยครั้งใหญ่เนื่องจากพายุไต้ฝุ่นเกย์เคลื่อนเข้ามาสู่มหาสมุทรอินเดียและอ่าวเมือง และอำเภอปะทิว และเคลื่อนตัวผ่านไปยังอำเภอท่าแซะ ก่อนที่จะเคลื่อนผ่านไปยังทะเลอันดามันทางจังหวัดระนอง ผลของพายุทำให้เกิดความเสียหายแก่บ้านเรือน ทรัพย์สิน ไร่นา รวมทั้งมีผู้เสียชีวิตเกือบ 1,000 คน ยังความเดือดร้อนให้แก่ชาวชุมพรอย่างแสนสาหัส ความทุกข์อันแสนสาหัสของชาวชุมพรทราบถึงพระเนตรพระกรรณของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และใต้ทรงศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาให้ชาวชุมพร กรมชลประทานจัดทำ โครงการขุดคลองเพื่อระบายน้ำจากแม่น้ำท่าตะเภา บริเวณบ้านหัววัง ตำบลบางลึก อำเภอเมืองชุมพร มาลงทะเลบริเวณอ่าวพื้งตัก ตำบลนาทุ่ง อำเภอเมืองชุมพร ขึ้นอีกสายหนึ่ง เรียกว่า คลองหัววัง-พื้งตัก หรือคลองในหลวง ซึ่งเป็นชื่อที่ประชาชนรู้จักกันดีระยะทางยาว 8,100 เมตร และพัฒนาพื้นที่หนองน้ำสาธารณะบริเวณหนองใหญ่ ตำบลบางลึก เป็นแกมลิงธรรมชาติ เป็นแหล่งกักเก็บน้ำเพื่อป้องกันน้ำท่วม และเป็นแหล่งน้ำสำรองของจังหวัดชุมพรในอนาคต พระองค์ท่านได้มอบหมายให้ ทานุติศรัฐ วัชรโรทัย ผู้อำนวยการกองงานสวนพระองค์มาให้ความช่วยเหลือและแนะนำอย่างใกล้ชิด

จนกระทั่งในระหว่าง วันที่ 18-22 สิงหาคม 2540 เกิดพายุโซนร้อนซีต้า พัดขึ้นฝั่งบริเวณประเทศเวียดนามตอนบน ผ่านไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือของไทย อิทธิพลของพายุโซนร้อนซีต้าทำให้ฝนตกหนักมากทั่วทุกพื้นที่ของจังหวัดชุมพร น้ำในคลองต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว จนทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลันในทุกพื้นที่ โดยเฉพาะในเขตเมืองชุมพร น้ำท่วมมีระดับสูงที่สุดในประวัติศาสตร์ของชาวชุมพร มากกว่าน้ำท่วมที่เกิดจากพายุไต้ฝุ่นเกย์ จนเขาสูภาวะปกติในวันที่ 31 สิงหาคม 2540 เหตุดังกล่าวได้สร้างความเสียหายจำนวนมากทั้งชีวิต ทรัพย์สิน เรือกสวนและไร่นา จนมีอาจบประเมินค่าไม่ได้ ต่อมาเดือนพฤศจิกายน ในปีเดียวกันนั้น กรมอุตุนิยมวิทยาประกาศเตือนว่า “พายุ ลินดา” ซึ่งเป็นพายุที่มีลักษณะการก่อตัวบริเวณเดียวกันกับพายุเกย์ และพยากรณ์ว่าจะมีความรุนแรงใกล้เคียงกัน จะขึ้นฝั่งบริเวณจังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นนวาระครบรอบ 8 ปี แห่งการเกิดมหาอุทกภัยไต้ฝุ่นเกย์พอดี สร้างความตื่นตระหนกให้กับชาวชุมพรอย่างยิ่ง เพราะเพิ่งประสบอุทกภัยอย่างรุนแรงผ่านมาเพียง 3 เดือน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเป็นห่วงถึงความเดือดร้อนของราษฎรชาวชุมพร ทรงเร่งรัดให้ทำการขุด คลองหัววัง-พม่าตึก ให้แล้วเสร็จ เพื่อสามารถระบายน้ำลงสู่ทะเลได้ก่อนที่พายุจะขึ้นฝั่ง ตั้งพระราชดำริที่พระราชทานให้แก่คณะบุคคลต่าง ๆ ที่เข้าเฝ้าฯ ถวายพระพรชัยมงคลเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันพฤหัสบดีที่ 4 ธันวาคม 2540 ความว่า “...สำหรับการขุดคลองให้สำเร็จนั้น ทางมูลนิธิชัยพัฒนาจะสนับสนุนเงินสิบแปดล้าน ซึ่งถ้าทางราชการมอบเงินตามงบประมาณได้เมื่อไร ก็ขอคืน แต่ไม่ทราบว่าทางราชการจะสนับสนุนเงินนี้หรือไม่ แต่ก็ไม่ใช่โมฆะนิยามที่จะเสียประโยชน์ไปทาง ทำอย่างนี้เพราะเห็นว่าการลงทุนแม่จะมีเงินน้อย แต่การลงทุนเพื่อให้มีผลผลิตมากขึ้นขอหนึ่ง การลงทุนเพื่อให้ไม่ต้องเสียเงินอีกขอหนึ่ง เป็นสิ่งที่คุ้มเพราะว่าถ้าเราไม่ทำ ก็เชื่อว่าการที่มีน้ำท่วมทั้งที่ทำการเพาะปลูก ทั้งสถานที่ราชการหรือเอกชนเสียหายนั้น จะต้องเสียเงินมากกว่ามาก คือเสียเงินสงเคราะห์ผู้เสียหาย ถ้าไม่มีความเสียหายก็ไม่ต้องเสียเงิน ประชาชนจะได้ทำมาหากินอย่างปกติ ฉะนั้นการที่ลงทุนเพื่อให้สำเร็จภายในเดือนนั้น สิบแปดล้านกว่าก็น่าจะคุ้มค่า เป็นการประหยัดเงินของประชาชน และงบประมาณการด้วย”

เมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2541 นับเป็นพระมหากรุณาธิคุณอันใหญ่หลวงต่อชาวชุมพรอีกครั้งหนึ่ง ยังความปลาบปลื้มอันหาที่สุดมิได้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเป็นประธานในการเปิดป้ายโครงการแก้มลิงหนองใหญ่ ตามพระราชดำริ ทอดพระเนตรและติดตามงานการขุด คลองหัววัง-พม่าตึก เพื่อแก้ปัญหาน้ำท่วม ขณะที่ทรงงานบนสะพาน “อากาศกร” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำรัสว่า “น่าจะจัดแข่งเรือบริเวณนี้ เพราะมีคันคลองเป็นชั้น ๆ เหมือนอ้อมจันทร์”

จังหวัดชุมพร จึงได้จัดแข่งขันเรือเพื่อสนองพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ขึ้นครั้งแรกเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม 2541 ณ คลองหัววัง-พม่าตึก บริเวณโรงเรียนเมืองชุมพร พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานถ้วยรางวัล สำหรับการแข่งขัเรือยาวประเภท 16 ฝีพาย

สำหรับการจัดงานในปี พ.ศ. 2552 นี้ เป็นครั้งที่ 10 จะจัดขึ้นระหว่าง วันที่ 17-20 กันยายน โดยได้กำหนดชื่องานว่า “วันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในหลวงของเราและการแข่งขันเรือยาวขึ้นโขนชิงธงชิงถ้วยพระราชทาน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี”

นายอำนาจ บัวเขียว นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพร กล่าวว่า การจัดงานวันสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณในหลวงของเรา และการแข่งขันเรือยาวขึ้นโขนชิงธงชิงถ้วยพระราชทานฯ ประจำปี พ.ศ. 2552 ได้กำหนดรูปแบบกิจกรรม 2 ประเภท คือ กิจกรรมทางน้ำ และกิจกรรมทางบก ตลอดจนกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

สำหรับปีนี้ มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดชุมพรเขตอำเภอเมือง จำนวน 18 แห่งพร้อมใจกันเข้าร่วมกิจกรรมขบวนแห่ทางบกในวันที่ 18 กันยายน คาดว่าจะมีพลังมวลชนเข้าร่วมในขบวนแห่ทางบกไม่ต่ำกว่า 3 พันคน โดยจะมีการอัญเชิญถ้วยพระราชทานจากสำนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดชุมพรในเขตเทศบาลเมืองชุมพรไปยัง คลองหัววัง-พม่าตึก

ในวันที่ 20 กันยายน จะเป็นการชิงชนะเลิศการแข่งขันเรือยาวฯ ประเภท 32

ผิพายคณะกรรรมการจ้ดงานได้ประสานไปยังสถานีโทรทัศน์ Thai PBS (ทีวีไทย) เพื่่อทำการถ่ายทออดสดตั้งแต่เวลา 14.00-16.00 น.

สาธิต ศรีหฤทัย

ขอบคุณที่มาจาก หนังสือพิมพ์เดลินิวส์